

slaa 1 Mill. Kr. til dette Formaal, skal jeg for øvrigt kun sige, at her er ikke Tale om en Gave, men om et Laan fra Statens Side, og vel ved jeg, at det medfører forholdsvis ikke ringe Udgifter for Staten, men jeg er ikke blind for, at Penge anvendte paa denne Maade ville komme igen ikke alene med Renter, men med tifold Renter. Ingen kan være i Tvivl om, at efterhaanden som vi faa oprettet selvstændige Husmandsbrug rundt omkring i Danmark, ville Statens Indtægter, navnlig ved den indirekte Beskatning, stige endog i meget høj Grad. Derfor kunne de Penge, Staten ofrer paa dette Formaal, ikke i nogen Maade siges at være anvendte uproduktivt, de anvendes til fuldt ud produktive Foranstaltninger og komme igen med Rente, saa at dette i Virkeligheden intet Offer er fra Statens Side.

Som jeg alt har sagt, deler jeg den Betragtning, at Tidspunktet er inde til at overveje, om vi ikke kunne finde andre Former, end der nu anvendes, thi efterhaanden som denne Sag er vunden frem og nu igen ved Loven i Fjor er naaet nærmere til det Maal, Lovgivningsmagten bør tilstræbe: selvstændige Husmandsbrug, har det vist sig, at naar man naar derop imod, stiger Ansørgernes Antal, og flere og flere ønske at komme i Besiddelse af selvstændige Husmandsbrug. Derfor tror jeg, at man under de foreliggende Forhold, hvor der ikke er Penge til mere end Halvdelen af Ansøgerne for indeværende Aar, maa tage op til alvorlig Overvejelse, om man ikke kan finde andre Veje. Det er muligt, at vi ved Kommissionens Hjælp hurtigt kunne faa Veje anviste.

Jeg bringer endnu en Gang alle Talerne, der have anbefalet Lovforslaget, min bedste Tak. Enten Forslaget gaar til et særligt Udvalg eller til Finansudvalget eller behandles uden Udvalg, haaber jeg paa en hurtig Afgørelse, saa at det inden lang Tid kan komme op i det andet høje Ting.

Moltesen: Dette er den glædeligste Forhandling, jeg har overværet i dette Ting. Den er løfterig, idet det viser sig, at alle Partier i Virkeligheden have Forstaaelse af det nu saa ofte brugte Ord: Jordspørgsmaalet. Det har vist sig, at den Vej, vi hidtil have fulgt, har ført til et Forsøgsstadium, og at vi ved dette Forsøg have opnaaet den Erfaring, at det ikke er ad den Vej, vi skulle videre.

Men det forbavser mig noget at se i Motiverne til dette Lovforslag en Motivering, der er i Modstrid med det Stand-

punkt, den højtærede Landbrugsminister og hans Parti stillede sig paa ved Forhandlingen her i Tinget i 1908. Den anvendte Motivering er helt ud i Traad med den daværende Landbrugsministers Standpunkt. Der staar nemlig: „Da det imidlertid fra alle Sider erkendes, at den ved Loven af 30. April 1909 skabte lettere Adgang til Oprettelse af Husmandsbrug har stor samfundsmæssig Betydning“. Det var netop det Standpunkt, den daværende Landbrugsminister indtog. Hvorimod den nuværende Landbrugsministers Parti gjorde gældende, at denne Lov var en Lejlighedslov, en Godgørenhedslov og ikke noget som helst andet. Jeg havde ventet, at naar den nuværende Landbrugsminister skulde tage fat paa denne Sag, havde vi faaet det, vi nu faa Løtte om i Dag, nemlig en principiel Behandling af selve Spørgsmaalet. I det meget omtalte Odense-Program og især i Motiveringen, i den officielle Fortolkning, som det radikale Parti gav, staar der nemlig nogle fortræffelige Ting om selve Jordspørgsmaalet. Det har faaet ligefrem klassisk Form, og jeg tror, at Partiet staar sig ved at fastholde denne Motivering, som vi nu efterhaanden indse Berettigelsen af, hvad mange, bl. a. Vilhelm Lassen, gjorde i 90erne i forrige Aarhundrede. Vi maa altsaa tage denne Sag op paa et helt nyt Grundlag. Saa gælder det om at se at faa de Tanker frem, som det nuværende Regeringsparti, der den Gang var i Opposition, kæmpede saa drabeligt for. Det var ikke milde Udtryk, de brugte om den daværende Landbrugsminister. Nu er Tonen i høj Grad nedstemt, og da jeg saa denne Motivering, blev jeg bange for, at det skulde betyde, at man nu vilde lade være med at nedsætte den Landbokommision, som den tidligere Landbrugsminister vilde nedsætte. Jeg synes, der allerede havde været Tid til at nedsætte den, eftersom det af den ærede Ministers Parti blev hævdet i 1908, at det skal ske „ikke i Overmorgen, men i Morgen, der er ikke Tid til at vente“.

Nu sige vi fra vor Side, og det have vi nu hørt fra mange Sider i Dag, at der er ikke Tid til at vente. Vi staa i Virkeligheden nu i en lignende Situation, som vore Fædre stod i i det attende Aarhundrede, nemlig overfor et Jordspørgsmaal af meget stor Rækkevidde. Den Gang løste de det paa deres Vis, og de løste det godt, nu gælder det om, at vi løse det paa vor Vis. Det Ord, som den Gang fik Miskredit: Fæste, faar en anden Klang i vore Øren. Nu bliver det Statsfæste, som vi sikkert